

รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นการปฏิบัติตามมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของ
โรค COVID -19 :กรณีงัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดสกลนคร

นางดวงละพา กุดนอก (พยาบาลวิชาชีพ (พว.))
นางปณิตดา ทรัพย์แสนยากร (นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ)
นายสมบุญ กุดนอก (นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ)
นางสาวมัลลิกา ศุภสมุท
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ที่มา

ปี 2563 ประเทศต่างๆทั่วโลกและประเทศไทยเกิดสถานการณ์โรคโคโรนาไวรัส2019(COVID-19)และจังหวัดสกลนครได้ออกมาตรการในการป้องกันเฝ้าระวังควบคุมโรคโดยการสั่งงดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงยาที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เป็นจังหวัดแรกตั้งแต่31มีนาคม-30เมษายน2563ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ประกาศใช้อย่างเร่งด่วนเพื่อให้การควบคุมโรคเกิดประสิทธิภาพสูงสุด มาตรการนี้อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จากข้อมูลจังหวัดสกลนคร พบมีผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรังจำนวน 1,994คน นักดื่มผู้ใหญ่ดื่มหนักร้อยละ36.3การดื่มแล้วขับ42.7ความชุกของการเกิดปัญหาในครัวเรือนจากการดื่มสุราร้อยละ 10.4 ค่าใช้จ่ายรายเดือนต่อครัวเรือนในการซื้อสุรา1169.2 ซึ่งผลของมาตรการจะขึ้นอยู่กับความเคร่งครัดของการปฏิบัติของแต่ละบุคคลจึงต้องมีการสำรวจความคิดเห็นอย่างเป็นระบบเพื่อให้มาตรการดังกล่าวนำไปใช้ในพื้นที่และส่งผลกระทบต่อควบคุมโรคอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจความคิดเห็นต่อความสำคัญการรับรู้และความเข้าใจสาระสำคัญและผลของมาตรการงดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมถึงยาที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะปรับใช้ในสถานการณ์โรคอุบัติใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามบริบทจังหวัดสกลนคร สร้างแบบสำรวจ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ความสำคัญของมาตรการ การรับรู้และความเข้าใจสาระสำคัญของมาตรการ ผลของมาตรการงดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบพื้นที่ เป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ ร้านค้า นักศึกษา เกษตรและผู้ป่วยติดสุรา ในจังหวัดสกลนคร ทั้ง 18 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสกลนคร 10 ตำบล สว่างแดนดิน 5 ตำบล วาชนิวาส 4 ตำบล บ้านม่วงและอากาศอำนวย 2 ตำบลและอีก 13 อำเภอๆละ 1 ตำบล รวมจำนวน 987 คน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลโดยนักศึกษาม.ราชภัฏสกลนคร ระหว่างวันที่ 21 - 30 เมษายน 2563 โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ขอบเขตด้านระยะเวลาเก็บข้อมูลโดยนักศึกษา ระหว่างวันที่ 21 - 30 เมษายน 2563

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมากกว่าชายร้อยละ 67.4, 32.6 ข้าราชการ, ผู้นำชุมชนและค้าขายร้อยละ 26.2, 16.0 และ 19.6 ผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 39.9 ไม่ดื่มร้อยละ 60.8 เห็นด้วยต่อความสำคัญของมาตรการเร่งด่วนระดับสูง, ปานกลางและระดับต่ำร้อยละ 82.7, 14.1, 3.2 การรับรู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติตามมาตรการ, ช่วงเวลาการบังคับใช้กฎหมายและโทษการฝ่าฝืนระดับมากร้อยละ 100, 99.1 การสูญเสียที่เกิดจากการใช้รถใช้ถนนลดลง, การพบปะสังสรรค์น้อยลงทำให้ป้องกัน COVID-19 ได้ดีขึ้นและการทะเลาะวิวาทอาชญากรรมลดลงร้อยละ 80.5, 76.9 และ 76.0 และการเจ็บป่วยจากการขาดแอลกอฮอล์ ร้อยละ 26.2 ในอนาคตถ้ามีเหตุจำเป็นควรมีมาตรการนี้อีกร้อยละ 79.2 เห็นด้วยและยอมรับร้อยละ 79.1 และความสมเหตุสมผลและความจำเป็นในการบังคับใช้มาตรการ ร้อยละ 74.6 ควรมีความเข้มงวดและขยายเวลาและปรับใช้ในเทศกาลอื่นๆและเตรียมการดูแลผู้ติดสุรา กระตุ้นให้เข้ารับการบำบัดอย่างต่อเนื่อง

การนำผลงานไปใช้ประโยชน์

นำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดสกลนคร เพื่อกำหนดเป็นนโยบายและมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติใหม่ นำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ในเทศกาลอื่นๆ เพื่อลดอุบัติเหตุลดการทะเลาะวิวาทและลดความรุนแรงในครอบครัว พัฒนาพื้นที่ต้นแบบ "การช่วยลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน" ปรับรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการได้รับผลกระทบของมาตรการแก่ชุมชน

บทเรียนที่ได้รับ

การสร้างการรับรู้มาตรการสำคัญ เร่งด่วนให้แก่ประชาชนโดยเชื่อมโยงข้อมูลการแถลงข่าวกระทรวงสาธารณสุข ผ่านระบบการทำงานของพชอ.และผู้นำชุมชนในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างเข้มข้น การใช้รูปแบบการติดตามผลมาตรการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ส่งผลให้ประชาชนรับรู้เหตุผลและความจำเป็นของการประกาศใช้นโยบายเร่งด่วนและทำให้ควบคุมโรคได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

คณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน มีระบบการป้องกัน ควบคุมโรคอุบัติใหม่ตามกรอบกฎหมายอย่างทันท่วงที อสม. ผู้นำชุมชน เข้าใจบทบาทในการใช้มาตรการเร่งด่วน สร้างความเข้าใจกับชุมชนได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

การสนับสนุนที่ได้รับ

- การสนับสนุนเชิงนโยบาย พอใจ
- สนับสนุนงบประมาณ พอใจ
- ให้คำปรึกษา พอใจ
- จัดอบรมให้ความรู้ในหน่วยงาน พอใจ
- ส่งไปอบรมเพิ่มความรู้นอกหน่วยงาน พอใจ

คำสำคัญ (key word)

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับโควิด-19

ที่ปรึกษา/คุณอำนวย

ดร.ปทุมทิพย์ ม่านโคกสูง (อาจารย์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เคย ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพทีมสนับสนุนงานวิจัย (วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ)